

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1924 február 20.

50. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

Baranya

Végre talán lehet bizni abban is, hogy a hatalom urai meghallgatják a baranyaiak panaszát.

Csodálatos vidéke az országnak Baranya. Tul esik területe a nagy folyókon s az érdeklődéseken, a politikai nyilvánosságot Pécs kiürítése után az egész baranyai kérdésből csak az érdekelte, hogy a bélyei uradalomnak ki a kormányzója? Hogy ezt a fejedelemség számba menő uradalmat hogyan kezelik, hogyan teszik gyümölcsözővé a nemzeti vagyonnak ezt a gazdag kincsét, az iránt már nem nagyon érdeklődött a botrányok és visszaélések után kutató politikai nyilvánosság, hogy hogyan maradhat érintetlen az agrárreformtól az a csodálatos fölszerelésű krözusi vagyon, mely százezer munkásnak adhatna kenyeret és munkaalkalmat, amikor a Vajdaságban már a mintagazdaságokat is szétördeli a földínség s a rövidlátó gazdasági politika, az legföljebb csak az agrárreform dogmatikusait foglalkoztatja, de nem a gyakorlati politikusokat.

Baranyából nem is hallatszott más át, csak panasz és keserűség. Sehol nincsenek a szivek úgy agyonzsufolva panaszokkal és keserőségekkel, mint Baranyában. Ott esztendő sérelmei gyűltek össze már s a meg nem hallgatás évgyűrűi vadhusként nőttek már körül a sziveket. A baranyai nép már panaszkodni is elfáradt. A soha meg nem hallgatás letargikussá közömbösítette a felbuzdulásokat már régen. Minek panaszkodjon, kinek panaszkodjon? „Halk a jeznak szava s az ég magas”. Halk a baranyai népnek jaja s a kormány messze van. Még a vármegye is messze került Baranyától s a dunai jégzajlás miatt nem közlekedik a bezdáni komp s a főispáni autó nem viheti el urát az igazságot és elégtételt váró baranyai nép közé. Kinek panaszkodjon hát Baranya megkínzott népe? Aki ellen a panasz oltalmat kér, az ellen nem ad védelmet senki. Csak az az elvakultság, csak az a düh és kiméletlenség fokozódik a panaszokra, mely ellen hasztalan jajdult föl eddig Baranya elsodort falvainak szenvedő népe.

A fizika törvénye alkalmazható ebben a vonatkozásban is: a köztisztviselő hatalma a központi igazgatástól való távolság négyzetével arányos. Minél messzebb esik a tisztviselő a belügyminisztertől s minél messzebbre került el a vármegyei székhelytől, annál korlátlanabb a hatalma, annál hajlamosabb visszaélésekre, s a nép, mely gondjaira van bízva, ennél jobban van kiszolgáltatva

hivatali mindenhatóságának. Baranya példája illusztrálja ezt a közigazgatási fizikai tételt: csak el kell olvasni azokat a riportokat, amiket a magyar lapok Baranyába elmerészkedett munkatársai irtak az ottani közállapotokról s csak össze kellett gyűjteni azokat a leveleket, melyeket Baranya meggyőztörtjei küldtek a magyar lapok szerkesztőségeibe, hogy miután hiába panaszták el a legkülönbözőbb hivatalokban elérvult panaszokat, kisírhassák magukat a nagy nyilvánosság előtt is. Bevalljuk őszintén, mi magunk sem

hittünk az első riportoknak s az első panaszos leveleknek. De a mikor egyik riport a másik után, egyik levél a másik után, egyik leleplezés a másik után, egyik le, panaszolta el, rajzolta meg a segítség után hangosan jajgató szavakkal könyörgő baranyai alapotakat, akkor nem lehetett kételkedni tovább az isten háta mögé eső vidék rettenetes vádjainak égbekiáltó igazságában.

Mi hallgattuk meg legelőször a baranyai nép panaszos fohászkozásait, mi mentünk először vigasztaló szóval Baranya elhagyott

magyarsága közé, mi segítettük lehangosabban a sérelmek orvoslását s a visszaélések megtorlását, jól esett most hogy hírül adhattuk a baranyai népnek a belügyminiszter nyilatkozatát s a főispán ígérését. A törvényes rend a jognak uralma fel fogja szabaddítani Baranya magyarságát a községi jegyzők ellenőrzésétől messze eső felelőtlenségei alól s vissza fogja adni Baranya sok megpróbáltatáson átesett népének a nyugalmat, a békét s a törvények uralmába vetett, bűnösen megzavart hitét.

A parlament megszavazta a fiumei egyezményt

A német-párt nem vett részt a szavazásban — A muzulmánok és klerikálisok együttesen tiltakoztak a jugoszláv-olasz szerződés ellen — A horvát egységpárt szónoka a belpolitikai megegyezésért

Beogradból jelentik: A parlament keddi ülésén folytatták a vitát a fiumei egyezmények ratifikálásáról. A délelőtti ülésen négy ellenzéki és egy kormánypárti szónok foglalkozott a javaslattal.

Lázics Voja (földm.) szerint a rapallói szerződést a népszövetség becikkelyezte, tehát a kormánynak nem lett volna szabad tultennie magát a szerződés rendelkezéseinek és ragaszkodnia kellett volna az abban biztosított jogokhoz. A kormány az oka Skutari elvesztésének is. Pártja nevében bejelenti, hogy a javaslat ellen fog szavazni.

Stanojević Aca (nagyserb) szintén elítéli a javaslatot és nem helyesli a kormánynak az olasz kérdésben tanúsított magatartását. Beszéde folyamán éles incidensek keletkeztek a radikálisok és klerikálisok között.

Divac Nedeljko (szociáldemokrata) hosszasan beszél az adriai politikáról. Szerinte az Adria sem Olaszországgé, sem az SHS. királyságé, hanem az összes közép-európai népeknek egyformán joguk van az adriai hajózásra. Hibáztatja a kormány politikáját. A javaslat ellen fog szavazni.

Stepanović Milán (radikális) az első kormánypárti szónok a vitában, védi a kormány külpolitikáját. Hangsúlyozza, hogy a fiumei kérdést nem lehetett más módon rendezni, mint vagy megegyezéssel, vagy erőszakkal, ami pedig háborút jelent. (Erre nagy lármát kelt. Éles vitatkozások egyrészt a radikálisok, másrészt a demokraták és klerikálisok között.) Élesen támadja Radicsot, akit szeparatista törekvésekkel vádol. Támadja a demokratákat is, akik Radicsal tárgyalnak és nem szavazzák meg a véderőtörvényt és a költségvetést.

Nagy feltűnést keltett beszédének az a része, ahol felhívta a de-

mokratákat, hogy lépjenek be egy nacionalista blokkba és alkossanak a radikálisokkal együtt egy hatalmas nemzeti falanxot.

A szerb nép, amely áldozatot hozott az egység helyreállításáért, fájdalommal látja az országban az ellentétek kiélesedését. Beszéde végén kijelenti, hogy a demokraták is hajlandók voltak Davidovics

Ljuba miniszterelnöksége alatt Fiumét átengedni az olaszoknak.

Davidovics Ljuba személyes kérdésben kér szót. Mint volt miniszterelnök visszautasítja azt a vádat, hogy beleegyezett volna Fiume átengedésébe. Annak idején ő szigorúan Pasicsnak, a békedelegáció akkori elnökének javaslatát szerint járt el.

Drinkovics Máté beszéde

Ezután a parlament általános figyelmé mellett dr. Drinkovics Máté horvát egységpárti szólalt fel.

— Utoljára két évvel és kilenc hónappal ezelőtt beszéltem a parlamentben. Azóta tartózkodtam attól, hogy részt vegyek a parlament munkájában, több oknál fogva, melyek közül a legfontosabb az, hogy nem volt meg a lehetősége annak, hogy egy horvát sikerrel képviselje álláspontját ebben a parlamentben. Most mégis fel kell szólalnom, mert a külügyminiszter azzal érvelt, hogy a horvátok is beleegyeztek a horvát Fiume átengedésébe és hogy Radics, valamint a Zajednica is helyeselte ezt a lépést. A külügyminiszter beszédéből azt a benyomást merítettem, hogy azért adták fel Fiumét, mert azt a horvátok is felajánlották és be akarták bizonyítani, hogy a szerbek nem ellenségei az olaszoknak. (Helyeslés a szélső jobb oldalon. Egy radikális kibekiált: Ne tapsoljatok, nem ajánlatos nekik tapsolni.)

„Semmi ok sem volt Fiume átengedésére”

— A külügyminiszter beszédéből azt a benyomást nyertem, — folytatta Drinkovics — mintha a belügyminiszter vagy más reszszorizminiszter beszélt volna, nem pedig olyan férfiú, aki az egész ország külügyi helyzetét van hivatva föltárni a világ előtt. Azt

mondotta a külügyminiszter, hogy a fiumei kérdés megoldatlansága gyöngítette az ország helyzetét. Én ezzel szemben megvagyok róla győződve, hogy Fiume átengedésére semmi ok sem volt.

A külügyminiszter azt állította, hogy az ország ereje fejlődésben van. Hogy a külügyminiszter szavaival éljek, itt egy pszichológiai veszély forog fenn, amely már esztendők óta tart. Amikor én azt követeltem, — mondja Drinkovics — hogy ne tapossák lábbal a horvát szabor, a nemzeti tanács és a korfui egyezmény határozatait, amikor követeltem, hogy óvják meg a szerb-horvát és szlovén népet a centralizmus veszélyeitől, akkor azt válaszolták, hogy csak a centralizmus vezethet az állam megerősödésére. Eddig azonban sem a horvátok nem zavarták a centralista állam munkáját, sem azok a radikálisok, (Proticsék) akik a belpolitikai megegyezés hívei voltak, az eredmény mégis az, hogy polgárháború dul az országban. A kormányzat nem törődik négymillió horvát érdekeivel.

Ezután Drinkovics hivatkozik a múltjára és hangsúlyozza, hogy ő már a háború előtt is küzdött a szerb, horvát és szlovén nép egyesüléseért. Tiltakozik az ellen, hogy egyes jugoszláv politikusokat még ma is osztrák barátság-

gal vádolnak. Hitvallást tesz a közös állam mellett.

„Állami krízisben élünk.”

— Állami krízisben élünk — mondja Drinkovics. — Mi lenne akkor, ha valami szerencsétlenség következtében háborúba keverednénk? Montenegró, Délserbia, Bosznia, Horvátország és Szlovénia vajjon hogyan viselkednének? (Egy hang: *Ebben senkinek sem szabad kételkednie.*) Az ország belső helyzete kifelé gyengeséget mutat.

Az olasz étvágy

Olaszország régi ellensége a szlávoknak, amit a háború alatt is bebizonyított. Olaszország a Balkánon és az Adrián olyan politikát folytatott, ami nem lehet egy szövetséges politikája. Az olaszok étvágyát nem lehet kielégíteni, nem elégítette ki a rapallói szerződés sem. Nem hisz abban, hogy a megegyezés barátságra és gazdasági közlekedésre vezethetne. Rámutat arra, hogy a békeszerződések sem örökéletűek és bekövetkezhetik Európának egy újabb megrázkódtatása, különösen Oroszországnak Besszarabiához való jogos igénye és a Dardanellák kérdése miatt.

A Radics-kérdés

Majd rátér Drinkovics a Radics-kérdésre. Kijelenti, hogy Radics a háború alatt Burián osztrák-magyar külügyminiszterrel szemben egy jegyzékben élesen sikraszállott a szerbek, horvátok és szlovének egységéért, bátrabban, mint bárki más. Neki Radics régi ellenfele, de az igazság megköveteli, hogy elmondja róla az igazat. Radics képviseli a horvát nép ellenállását még azokon a vidékeken is, ahol ezelőtt még hírért sem hallották. Nem hiszi, hogy Radics bármikor is elkövetett volna valamit az állam érdekei ellen. Tanúsítja, hogy Radics volt az, aki a horvát népet visszatartotta a forradalomtól, pedig a macedón forradalmi komité is felajánlotta neki segítségét.

Végül kijelenti, hogy az ország hatalmát nem ilyen szerencsétlen szerződések fogják növelni, hanem az államalkotó népek megegyezése, ami a parlamenten kívül is megtörténhetik.

Drinkovics beszéde után az elnök fél 2 órakor az ülést bezárta és folytatását délutánra tűzi ki.

A délutáni ülés

Tásziics (radikális) a délutáni ülés első szónoka. Szerinte a nép kedvezően fogadta a megegyezést. Az államnak szüksége van a békére.

Jovanovics Vásza többségi előadó foglalkozott ezután az olaszokkal kötött megegyezés történelmi előzményeivel. Az 1915-iki londoni szerződés az olaszoknak biztosította Görzöt, Isztriát és Dalmáciának kétharmad részét egészen Splitig. Ezért lépett be Olaszország a háborúba. A fegyverszünet után Olaszország azonnal megszállotta a neki ígért területeket, sőt Fiumét és Szákot is, amely két városról szó sem volt a londoni szerződésben. A londoni szerződést azért nem hajtották végre, mert sem Amerika, sem Szerbia nem írták alá. Wilson egy új vonalat javasolt, az ugynevezett Wilson-vonalat, amelynek elfogadása után még mindig 300.000 szláv maradt volna olasz imperium

alatt. Wilson visszatért Amerikába és ezután a helyzet egyre rosszabbodott, míg végül sor került Fiume elvesztésére.

A rapallói szerződés

A trianoni békeszerződés csak annyiban intézkedik, hogy abban Magyarország lemond Fiuméhez való minden jogáról. Az ezután megindult közvetlen tárgyalások folyamán létrejött az ugynevezett »rapallói szerződés«.

Hosszasan ismertette Jovanovics a szerződés rendelkezéseit és a kiegészítő santa-margharitai egyezményt, majd igyekezett kimutatni, hogy az arbitrázsok sem lett volna gyakorlati értéke. Hangsúlyozta az egyezmény kedvező rendelkezéseit melyeknek szerinte az ország mai helyzete szempontjából nagy előnyei vannak. A S. H. S. királyság — mondotta — külpolitikailag nem volt a legjobb helyzetben. Magyarországon az ébredő magyarok a nép sovínizmusát ébresztgetik szüntelen királyságunk ellen, keleti szomszédunk — Bulgária — pedig, mióta Sztambulijszkyt meggyilkolták, nincs velünk jó viszonyban. Alexandrov Todor ott áll bandájával a határokon, Csekov bolgár külügyminiszter újra feleleveníti a bolgár kisebbségi kérdést, amely egyáltalán nem is létezik. Az ország minden ellensége Olaszország felé tekintett és ezért kellett Olaszországgal a konfliktust megszüntetni és vele barátságos megegyezést létesíteni. Beszéde végén felhívta a képviselőket, hogy szavazzák meg a konvenció ratifikációját.

Nincsiics külügyminiszter válasza az ellenzéknek

Jovanovics Vásza után Nincsiics külügyminiszter szólalt fel. Kijelentette, hogy nincs szándékában minden ellenzék kifogásra reflektálni, csupán néhány állításra tér ki. Az ellenzék vezérszónoka — a kisebbségi előadó szerint a kormány rossz szul választotta meg a megegyezés időpontját. Neki is az a véleménye, hogy elmulasztottak bizonyos alkalmakat, azonban ez akkor történt, amikor még nem Pasic volt a kormány élén. Az ellenzék azt állítja, hogy az ország helyzete gyenge. Ez nem igaz. Az S. H. S. királyságnak megbízható szövetségesei vannak. Anglia továbbra is oly barátságos magatartást tanúsít az országgal szemben, mint eddig, Franciaország pedig éppen a tavasszal szavazott meg 300 millió frankos hitelt. A kisebbségi előadó szerint elmulasztotta a kormány azt az alkalmat is, amikor Giardino tábornok bevonult Fiuméba. Nem tudja, miért lett volna ez a pillanat kedvező a megegyezésre. Nem lehetett volna tiltakozni a népszövetségénél és ugyanekkor azt mondani Olaszországnak, hogy ne vegye komolyan a tiltakozást s egyezzen meg velünk. Visszautasítja azt az állítást, hogy ő kijelentette: csak két megoldás lehetséges, megegyezés vagy háború. Ő azt mondotta, hogy megegyezni vagy a kérdést továbbra is rendezetlenül hagyni. Azt sem mondta, hogy a S. H. S. királyság fél a háborútól, de még ha mondta volna is, nem jelentené az ország gyengeségét, mert Európa valamennyi országa elsősorban békét akar és tartózkodik a háborútól.

Hohnyec kérdésére, hogy Franciaország hogyan fogadta a megegyezést és hogy miért hívták vissza közvetlenül az egyezmény megkötése után a beogradi francia kö-

vetet, azt válaszolta Nincsiics külügyminiszter, hogy Franciaországot, mint a többi szövetséges államot, előre tájékoztatták erről a lépésről, amelyet Franciaország helyeslően vett tudomásul. A beogradi francia követ visszahívását ettől teljesen függetlenül már korábban elhatározták.

A külügyminiszter ezután Drinkovics beszédére válaszolt, amely szerint Jugoszlávia belpolitikai viszonyai miatt gyöngé.

— Erre csak azt felelhetem, — mondotta Nincsiics — hogy nem vagyunk gyöngék. Ezzel nem akarom lebecsülni azt a propagandát, amelyet ellenünk külföldön folytatnak, elsősorban Radics István.

A muzulmánok és a klerikálisok közös deklarációja

Nincsiics beszédére Grisogono válaszolt, majd Kapetanovics muzulmán képviselő felolvasta a muzulmán és klerikális pártok közös nyilatkozatát, amely így hangzik:

»Az S. H. S. királyság és Olaszország közötti egyezmény a horvátok és szlovének életérdekét sérti és Jugoszlávia gazdasági érdekeinek szempontjából nagy veszteséget jelent azáltal, hogy újból feláldozza az olasz imperializmusnak az ország legfontosabb pontját. Az élő horvát organizmusnak ez a leamputálása kárára van az egész népek, különösen a horvátoknak és szlovéneknek. A

mostani radikális kormány a nemzeti vagyonban nagy kárt okozott, amit nem lehet igazolni. A muzulmán és klerikális pártok tiltakozásuk jeléül nem vesznek részt a szavazásban.

A két párt tagjai nyomban ki is vonultak az ülésteremből.

A szavazás

Az elnök ezután elrendeli a szavazást, amelynek eredménye az, hogy a parlament általánosságban 123 szavazattal 24 ellenében, a részletes szavazásnál 123 szavazattal 21 ellenében ratifikálta a szerződést. A Német Párt nem vett részt a szavazásban, a dzsemjet a kormány javaslatára mellett szavazott. A demokraták egy része párthatározat alapján távol maradt a szavazástól, néhányan azonban, akik nem tudták meg a határozatot, ott maradtak a szavazásnál.

Csütörtökön tárgyalja a parlament Markovics Lázár ügyét

Beogradból jelentik: A parlament délutáni ülése alatt a kormány rövid minisztertanácsot tartott a szkupstina épületében, amelyen a rokkantkérdéssel foglalkoztak és elhatározták az erre vonatkozó törvényjavaslatnak a parlamenthez való benyújtását. Elhatározták továbbá, hogy a Markovics Lázár volt igazságügyminiszter ellen felmerült vádindítványt a parlament csütörtöki ülésének napirendjére tűzik ki.

A vajdasági radikálisok a robotválság ellen

Nincs kilátás a párt akciójának sikerére

Az a sok nézeteltérés és összeütközés, amely az utolsó hónapokban a vajdasági radikálisok és a kormány között napirenden volt, ismét szaporodott eggyel. A vajdasági radikálisok tudvalevőleg kezdettől fogva élénk ellenzéssel fogadták a robotválság törvényét. A vajdasági radikális képviselők — mint egy ízben már említettük — tiltakoztak is a robotválságnak a Vajdaság területén való behajtása ellen. Akkor azt az ígéretet kapták, hogy a kormány méltányolni fogja a vajdasági radikálisok kívánságát.

Azóta azonban nem történt semmi intézkedés a kormány részéről. A vajdasági hatóságok időközben mindenütt megkezdték a törvény rendelkezése alapján a robotválság behajtását. Ez a körülmény elkésredést szül a vajdasági radikális pártban, amely nem először látja, hogy speciális vajdasági érdekek védelmére tett javaslatait a kormánytól nem tudja keresztülvinni.

A vajdasági radikálisoknak a robotválság ügyében elfoglalt álláspontjáról a szubotícai pártszervezet egyik vezetője a következőképpen informálta a »Bácsmegyei Napló« munkatársát:

— Maga Uzunovics építésügyi miniszter is kijelentette a parlamentben egy interpellációra adott válaszában, hogy a robotválságot szükséges rossznak tartja. A vajdasági radikálisok felfogása szerint az esetben, ha ennek a szükséges rossznak csakugyan meg van a létjogosultsága — amit ugyan kétségbevonunk — akkor is legfeljebb csak egyes tartományokról lehet szó. Mert amíg Délserbiában és Montenegróban tényleg elképzelhető az a helyzet, hogy az utak javításához szükséges adókat nem lehet behajtani és így kénytelen a kormány a lakosságot az utépítéseknek robotmunkára kényszeríteni, addig Szlovéniában, vagy a Vajdaságban lényegesen más a helyzet és nem kerülhet sor ezekre a rendszabályokra. A Vajdaságban eddig is megfi-

zette minden adózó az utadót és nincsen megindokolva, hogy a kormány most ezt a sokkal súlyosabb terhet jelentő robotválsággal helyettesítse. Ezt az álláspontunkat képviselőink már kifejtették az illetékes miniszterek előtt és reméljük, hogy a vajdasági érdekeket védelmező akciónk sikerrel is fog járni, mert a kormánynak be kell látni, hogy a pártlegyelem keretein belül is feltétlen figyelembe kell venni a vajdasági érdekeket védelmező képviselők véleményét.

A nyilatkozat utolsó része arra az elkésredésre céloz, amely a vajdasági radikális pártnak különösen gazda-tagjai részéről nyilvánul meg, amikor azt látják, hogy amíg a zsemjetképviselek szavazataik áruba bocsátásával sokkal több eredményt tudnak elérni, addig a kormánypártban helyet foglaló és a kormányt minden körülmények között támogató vajdasági radikális képviselők minden akciója meghiusul.

A robotválság leginkább a vajdasági radikális pártához tartozó szegényebb sorsú földművelőket sújtja. Ezek sürgetik legtürelmetlenebbül a robotválság behajtásának a felfüggesztését. A párt tisztában van azzal, hogy a vajdasági érdekek védelmében indított mozgalom állandó kudarcra súlyos következményekkel járhat és eltávolíthatja a radikális párttól a vajdasági tömegeket.

A párt még bizakodik a vajdasági radikális képviselők akciójának sikerében és azon a véleményen van, hogy a robotválság behajtása után is könnyűszerrel orvosolható lesz még a sérelem, úgy, hogy a lefeszített robotválságot a legközelebb esedékes adófizetésnél adóelőlegül számítják be. Ezzel szemben azonban értesülésünk szerint a kormány azon az állásponton van, hogy nem részesítheti különböző elbánásban az egyes tartományokat és így kevés kilátás van arra, hogy a robotválságtól a Vajdaságot mentesítsék.

Három embert letartóztattak Noviszádon

a szubotikai utlevélhamisítás ügyében
A szubotikai rendőrség folytatja a nyomozást

Az utlevélhamisító városi tisztviselő ügyében a szubotikai rendőrség még nem fejezte be a nyomozást. Rudics János, aki szombat óta van letartóztatásban, csak egy esetben ismerte be az utlevélhamisítást, a rendőrségnek azonban az a gyanúja, hogy Rudics több ízben is hamisított utlevelet.

Ezt a gyanút megerősíti a noviszadi rendőrség nyomozásának eredménye is. Noviszadi jelentés szerint ugyanis az ottani rendőrség letartóztatott egy magyart Radasics Fránjónak nevező szélhámost, akinél ugyanerre a névre szóló utlevelet találtak. A nyomozás folyamán azonban kiderült, hogy Radasics álnevet mondott be és az utlevele is hamis névre van kiállítva. Kihallgatása alkalmával beismerte, hogy az utlevelet Szubotican szerezte, az itteni utlevél-hivatal egyik tisztviselőjétől. A rendőrség tovább folytatta a nyomozást, amelynek folyamán még három embert letartóztattak. A nyomozás eddigi eredményéről értesítették a szubotikai rendőrséget.

Kifosztották

az aranygyelováci római katolikus templomot

Aranygyelovácra jelentik: Szombaton éjjel ismeretlen tettesek behatoltak az aranygyelováci római katolikus templomba, amelyet teljesen kifosztottak.

A betörők a sekrestye-ajtón hatoltak be a templomba, ahol összeszedték az aranykelyheket, aranypénzeket és értékes perzsa szőnyegeket. Mindezt batyuba kötve magukkal vitték. A betörők azonban nem elégedtek meg a fosztogatással, hanem vandál kegyetlenséggel összerombolták a templom értékes berendezését. A szobrokat megcsontították, a miseruhákat széjjel tépték és aztán az összeszedett holmik egy részével ugyanazon az uton, amelyen a templomba hatoltak, elmenekültek.

A betörést másnap fedezték fel. A harangozó korán reggel bement a templomba, ahol megdöbbenve vette észre a hatalmas rombolást. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást. A nyomozás folyamán a kifosztott templomban egy batyut találtak, amelyben gyertyatartók voltak. Ezt a csomagot a betörők valószínűleg sietségükben hagyták hátra. A batyun kívül még egy baltát, egy kést és egy ólmosvégű botot találtak ott a csendőrök. A nyomozás megindult a betörők kézrekerítésére.

Bécsben letartóztattak egy német nacionalista vezért

Roszbach főhadnagy Magyarországra is készült

Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség hétfőn éjjel letartóztatta Gerhard Roszbach tartalékos főhadnagyot, az ismert német nacionalista vezért, aki már több ízben államcsíny-tervezt és legyveres felkelést is kísérelt meg a német államhatalom ellen. A letartóztatás a müncheni államügyészség körözvénye alapján történt, mert az államügyészség hazaárulás miatt üldözi Roszbachot. A volt főhadnagyot letartóztatásakor egy »Ernst Richter színész« névre szóló utlevelet és egyéb okmányokat találtak. Roszbachot őrizetbe vették és a nyomozás befejezése után közokirat-hamisítás büntetése miatt átadják az országos törvényszéknek, amely aztán kiadatásáról is dönt.

Hírlik, hogy Roszbach az osztrák nemzeti szocialisták legfelsőbb vezetőségének gyűlésére érkezett Bécsbe, amelyen csehországi német

nemzeti szocialisták képviselőjében Kührsch képviselő és több bajor nemzeti szocialista is résztvett. A gyűlésen Roszbach jelentést tett azokról az előkészületekről, amelyeket a nemzeti szocialisták körében a Hitler-pár tárgyalása alkalmából terveznek.

Kihallgatása során Roszbach azt állította, hogy két napra azért jött Bécsbe, mert az osztrák fővárost még nem ismeri. A rendőrségnek azonban megállapították, hogy azért jött,

mert helyre akarja állítani az osztrák nemzeti szocialisták között az egyetértést. Roszbach ugyanis fölhívta osztrák híveit, hogy oszlassák fel külön csoportjukat és csatlakozzanak a nemzeti szocialistákhoz.

Osztrák politikai körökben különösnek tartják, hogy az utolsó két évben igen sok német nemzeti szocialista minden föltartóztatás nélkül hamis utlevéllel érkezik Bécsbe és utazik Bécsen keresztül tovább Magyarországra felé.

Magyar színházra kért koncessziót a kormánytól Heltai Hugó szinigazgató

A közoktatásügyi miniszter még nem tartja aktuálisnak a megadást

Míg Romániában nyolc és Csehszlovákiában négy magyar szinistársulat működik, addig nálunk még nem sikerült elérni, hogy legalább egy magyar szinistársulat működését engedélyezzék a Vajdaság magyar lakta területein. Négy év alatt már több magyar szinigazgató kért koncessziót a kormánytól, azonban egyiknek sem sikerült az engedélyt megkapnia. Néhány hónappal ezelőtt komoly terve volt a kormánynak, hogy a Vajdaság területén engedélyezi egy magyar szinistársulat működését. Ha akkor, amikor ez szóba került a kultuszminisztériumban, egy szinigazgató jelentkezik játszási engedélyért, talán ma már nem volna probléma a vajdasági magyar színészet ügye. De akkor nem jelentkezett senki, nem akadt egy kérvényező szinigazgató sem és így az egész ügy abbamaradt.

A napokban Heltai Hugó szinigazgató titkárával Szigeti Miklóssal Beogradba utazott, ahol lépéseket tett koncesszió elnyerése iránt. Először Radonics Jován szubotikai képviselőt keresték fel, akinek előadták szándékukat és kérték, hogy támogassa őket céljuk elérésében. Heltai közölte Radonics képviselővel, hogy ötven tagú társulatával Szubotican, Szomborban, Noviszádon, Becskerekben és Szentán tartana előadásokat. Radonics képviselő megígérte, hogy a legmelegebben

fogja támogatni a magyar színház ügyét.

Hétfőn Radonics képviselő Trifanovics közoktatásügyi miniszter elé vezette Heltait, akit a miniszter barátságosan fogadott. Radonics képviselő előadta a szinigazgató kérelmét, mire a miniszter kijelentette, hogy még nem látja ugyan elérkezettnek az időt a vajdasági magyar színészet engedélyezésére, de azért ő is pártfogolja az ügyet és felszólította Heltait szinigazgatót, hogy adja be kérvényét a minisztériumhoz.

A vallásügyi miniszter nem éppen biztató kijelentése után, sajnos, már előre lehet látni Heltai Hugó kérvényének sorsát. Akkor, amikor a szláv sajtó is megértéssel és belátással foglalkozik a magyar színház ügyével, az illetékes miniszter még nem látja elérkezettnek az időt az engedély megadására. Az alkotmány valamennyi nemzetiségnek biztosítja a szabad nyelvhasználat jogát — a kisantant másik két állama nem görög akadályokat a magyar nyelvű színházak működése elé, — nálunk pedig az alkotmányos biztosítékok ellenére is kormánykegytől függ a polgári jogok gyakorlása. Az idő még nem érkezett el, — mondja a közoktatásügyi miniszter és akkor, ha talán a választások idejével hozza kapcsolatba a magyar színház ügyét, — talán igaz is van a miniszternek!

Nyílt ülésen lemondásra szólították fel a magyar kormányt

Kállay pénzügyminiszter beszéde a korona romlásáról a magyar nemzetgyűlésen — Törvényjavaslatot nyújtott be a hitelek valorizálásáról

Budapestről jelentik: Pontban tízenként órák kezdődött ma a nemzetgyűlés ülése, amikor az elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszter kíván szólni. (Nagy zaj.)

— Lemondani! — kiáltják a szélső baloldalon, valamint a fajvédők. A miniszter percekig nem tud szólni.

Rassay Károly azt kiáltja: Az eredmények után nincs joga önértéről beszélni!

Végül szóhoz jut a pénzügyminiszter és akkor a következőket mondja:

— Van szerencsém törvényjavaslatot betervezni a korona értékcsökkenésének megállításáról.

Kérem, méltóztassék azt az osztályok mellőzésével a pénzügyi bizottsághoz utasítani.

Az elnök: A javaslat a bizottsághoz utasítatik. (Ujra kiujul a zaj.)

Egységes frontra van szükség

Kállay Tibor: Méltóztassanak megengedni, hogy felhasználjam az első alkalmat arra, hogy az elmúlt napokban a korona romlásával kapcsolatos eseményekről a nemzetgyűlés előtt szóljak. Két dolgot kívánok előrebocsátani. Az egyik az, hogy egységes frontra és összefogásra van szükség.... (Nagy zaj.)

Rupert Rezső: Valamikor nem ki-

vánták az egységes frontot.

Kállay Tibor pénzügyminiszter: ... hogy a küzdelemben egységesek legyünk, minden társadalmi osztály, minden másirányú disszonancia nélkül. Hogy a sajnálatos események.... (Nagy zaj.)

Pihler Emil: Önök idézték fel!

Rupert Rezső: Pánik-kormány!

Ismét pillanatokig tart a zaj. A pénzügyminiszter szavát nem igen lehet érteni, csak annyit lehet ki-venni, hogy ilyesmit mond:

— ...ha ellenem bizalmatlanság nyilatkozna meg alkotmányos uton... Majd a zaj csillapultával így folytatja a miniszter:

— Én a magam részéről leszegezni kívánom, hogy most is helyesnek ismerem el azt az utat, amelyen jár-tam és amelyen járni kell.

Óriási zaj tör ki ezekre a szavakra.

Felkiáltások: Gratulálunk! Az eredmények mutatják! Az ország más véleményen van!

Ausztria mintájára

Kállay Tibor: A másik, amit előrebocsátani kívánok az, hogy igen egyszerűek és szimplák a megoldások, amelyeket a kérdések rendezésénél meg kell találni. Más szavakkal kifejezve ez annyit jelent, hogy annyi legyen a kiadás amennyi az

állami bevétel. Tehát a bevételeket fokoznunk kell, viszont az állami kiadások tekintetében kell megtakarításokat eszközölni. Ausztria mintájára megtaláljuk a kibontakozást...

Rothenstein Mór: Ausztria és Magyarország között különbség van. Ott hozzáértő emberek vannak.

Kállay Tibor (folytatva): ... akkor azt látjuk, hogy programmal szemben külföldi törekvések érvényesülnek. Sajnos, a kölcsön ügye az átmeneti időre nincs kellőképpen alátámasztva. A tisztviselők, a munkások, széles körök óhajtik...

Közbeiktások: Hogy a kormány lemondjon.

A pánikszerű jelenségek

Kállay Tibor: Elismerem, hogy az utolsó napokban tényleg pánikszerű jelenségek mutatkoztak, de hála Istennek, ezeken a jelenségeken már túl vagyunk. A dollárnak pénteken, szombaton és vasárnap történt túlértékelése valóban az osztrák korona alá süllyesztette a magyar koronát, azonban több nap óta már jelentős javulás mutatkozik. (Nagy zaj a szocialisták padsoraiban.)

Felkiáltások: Részleteket kérünk! A zsír! A hus! A kenyér! Nézzék meg a vásárcsarnokokat!

Esztergályos János: Azt nem hallja, mikor az éhezők ordítanak!

Felkiáltások: Mondjon le a pénzügyminiszter! Az egész kormány mondjon le! (Állandó nagy zaj.)

Kállay Tibor: Ma már az az érzés az egész országban, hogy ez muló jelenség, és ezt a hangulatot kell megörösteni az egész országban. Összehasonlíthatatlanul jobb helyzetben vagyunk Ausztriánál. Hiszen kétségtelen, hogy a mi egybil-
liós bankjegyforgalmunkkal szemben ott körülbelül hatbíl-
liós bankjegyforgalom. Azt hiszem és ezt itt meg kell állapítanom, hogy ezekben a napokban olyan volt a helyzet, hogy mindenki csak a hazugságoknak hitt. Külföldi utunkról hazatérve a miniszterelnök urral együtt nyilatkoztunk és tiszta képet adtunk a nemzetnek a helyzetről. Közöltük a megállapodásokat, a jegyzőkönyveket, azok rendelkezésre állnak.

Rassay Károly: Azokat is közölték, amelyeket módosítottak?

Kállay Tibor: Mindent közöltünk.

Rassay Károly: Nem közölték.

Kállay Tibor: Nem tudom mire céloz Rassay képviselő ur. A kormány kijelentheti, hogy nem lát semmi olyan momentumot, hogy a Népszövetség tervezete a legrövidebb időn belül megvalósítható ne lenne. Most már reméljük, hogy néhány nap múlva meglesz a jóváté-
teli bizottság határozata...

Rassay Károly: Folytonos reménykedések!

Kállay Tibor: ... és megkezdődhet a program végrehajtása, úgy, ahogy kilátásba vettük. Én a magam részéről az egész magyar gazdasági élet védelmére bizonyos intézkedéseket kívánok tenni. Nem politikálok, hanem gazdasági intézkedésekre van szükség. Mindenekelőtt, ami a bizottság terén való rendszabályokat illeti, kiadások csak oly mértékben teljesíthetők, amennyiben a bevételek megfelelnek. Óvakodnunk kell az inflációtól, amelyet a legnagyobb veszedelemnek tartok. (Zaj.)

Rupert Rezső: A leudaltis kormány nem tudja megmenteni az országot.

Kállay Tibor pénzügyminiszter ezután a jegyintézeti hitel valorizációjáról kezd beszélni. E kérdésben mindig az volt az álláspontom, hogy a valorizációt az egész gazdasági életre kiterjedően nem volna helyes megcsinálni mert olyan konzekvenciákat vonna maga után, hogy erőszakos intézkedésekre volna szükség. Ma azonban a helyzet megváltozott. Abban a meggyőződésben vagyunk, hogy erre az intézkedésre amugyis csak rövid ideig lesz szükség és a szanalási akciót sikerül a legrövidebb idő alatt végrehajtani.

Ulain Ferenc: Szólok a miniszterelnök azt mondta, hogy a legnagyobb katasztrófát jelenti a valorizáció.

Rupert Rezső: Teleszkiből elég volt! (Nagy taps az ellenzéken.)

Friedrich István: Ezt halljuk már másfél év óta.

Rupert Rezső: Hallatlan, hogy egy országgal így lehessen bánni!

Friedrich István: Ki támogatja ezt a kormányt? Gyerünk ki a folyosóra szavazni!

Rupert Rezső: Nem lehet itt semmit sem csinálni! Törszédzik az egész kormány! (Nagy zaj a baloldalon. Az elnök cseppet, Kállay percekig nem tudja folytatni beszédét.)

Zsirkay János (Kállay pénzügyminiszter felé): Nem érzi magán a hullaszagot?

Kállay Tibor: Szükségesnek tartom az intézkedéseket, mert a gazdasági élet megköveteli, hogy ezeket megtegyük. Ezért természetesen, hogy a valorizációs kérdésben... (Ismét óriási zaj támad a baloldalon. Az elnök szakadatlanul cseppet és a pénzügyminiszter kénytelen abbahagyni a beszédét. Percekig némán áll a helyén.)

Kállay Tibor: Az intézkedések következményeként át kell alakítani a Devizaközpont szervezetét. Meggyőződés, hogy az intézkedések hatásaként a korona frontján vissza lehet állítani az eddigi helyzetet. Ez intézkedéseknek azonban rögtön kell történniük. Én azonnal intézkedni fogok. Ehhez kérem az országgyűlés hozzájárulását. A nemzetgyűlésnek azután módjában lesz intézkedéseim felett dönteni. Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy ennek a nemzetnek élnie kell. (Nagy zaj a baloldalon. A fajvédők gunyosan tapsolnak. Az egységspárt néma csendben ül a helyén.)

Lemondott a pénzügyminiszter

A parlament délutáni ülése alatt a kormány tagjai tanácskozársra gyűltek össze, amelyen Bethlen miniszterelnök kijelentette, hogy nem vállal szolidaritást Kállay pénzügyminiszterrel. Kállay pénzügyminiszter erre benyújtotta lemondását. A parlamentben a pénzügyminiszter lemondását nagy meglepéssel vették tudomásul.

Találka a hólabda-rendszerben

Irtó: Laczkó Géza

I.

A fiatal asszony magából kikelve, lihogva rontott be. Az ura a dívánról csodálkozva nézett rá:

— Nos?

— Hát képzeld, — kezdte a karcu barna nő — ezt el kell mesélnem. Villamoson megyek be a városba. A Boráros téren fölszáll egy nagyon elegáns fiú. Én ott ültem a hosszú ülésen, az első ajtó mellett. Ő odaáll és néz, te, de úgy néz, le nem veszi a szemét rólam, úgy néz, hogy az botrány, minden észreveszi. Erre kapom magam és átülök egy megüresedett helyre a második páholyban és feltűnően kinézek az ablakon.

— Ez hiba, hogy feltűnően, — szól a férj.

— Hallgasd csak, szívem! Szemben egy házaspár ül, mellettem senki. Egyszer csak félre nézek befelé.

— Mért néztél félre? Mért nem néztél egyenesen? Nem is szeretem ezt a szót hallani, hogy félre.

— Na, hagyj beszélni. Félre nézek és látom, hogy ott áll a páholy-bejárata, megfordul, hogy a házaspár ne lássa s ledob mellém egy cédulát. Itt van! — s ezzel átnyújt az urának egy összehajtott borítékot.

— Mi? Te fölvetted?

— Nem látta, szívem senki!

— Persze, csak ez lett volna a baj, más baj nincs... hallatlan!

— Na, ne okoskodj! Azért vettem

Anglia fél a légi támadásoktól

Az angol alsóház ülése

(Szikratávirat.) Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén élénk vita folyt az angol léghajzás kérdéséről. A konzervatívok azt követelték, hogy a munkáskormány tegyen elvi nyilatkozatot atekintetben, hogy az angol hadsereg elégséges légi erővel rendelkezik és egy esetleges támadást a brit partok ellen, mindenkor el tud hátrítani.

A Labour Party kedden megállapította azt a pártbizottságot, amelynek a kormány ellenőrzése lesz a feladata. A bizottság elnökévé választották: Lwywigh és Bannerbury munkásvezetőket, akik a párt legszélső balszárnyán állnak. A pártbizottság a Labour Party vezetőségének minden félhónapban köteles jelentést tenni a kormány működéséről.

Megkezdődtek a perbeszédék

a subotici közlekedési hivatal panamaperében

Az ügyész valamennyi vádlott ellen fenntartotta a vádat

Egy napi szünet után kedden folytatva a subotici törvényszék a közlekedési hivatal panamájának tárgyalását.

Pavlovics István elnök reggel 9 órakor nyitotta meg a főtárgyalást — a mely a hetedik napja volt a tárgyalásnak — és kihallgatta tanuként Pecity Angyalit a só és cukorügyletek vonatkozásában. Utána Pecity Natalia jelent meg, mint tanu a bíróság előtt, de nem vallott lényegesebb körülményekről.

Ezzel véget ért a tanuk kihallgatása s Pavlovics elnök délelőtt tíz órakor a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki.

Ezután Moszkovita Jerko dr. közvádoló terjesztette elő a vádat. Bevezető szavaiban vázolta a háboru alatti és háboru utáni közlekedési viszonyokat, az általános nagy inséget. Hatósági intézkedéseket kellett létesíteni az ellátatlanok élelmiszerekkel való ellátására. A városi közlekedési hivatal is hatósági intézkedés volt és az ott elkövetett visszaélések hivatali visszaélések voltak.

Ezután sorra veszi a vádlottak ellen emelt vádpontokat, amelyeket teljes egészükben fentart, azzal az egy módosítással, hogy a cukor- és egyéb közlekedési cikkek céduláinak jogtalan eltulajdonítását nem sikkasztásnak minősíti, — mint a vádiratban történt, — hanem lopásnak és mindazokat, akik ellopott cédulákat vásároltak, gazdasággal vádolja. A vádat egyetlen vádlott ellen sem ejti el. Megállapítja, hogy a főtárgyaláson minden egyes vádlott megismertette egy rendőrségi nyomozás folyamán a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását. A vallomások visszavonása azonban annyira minden alap nélkül történt, hogy a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomást kell valószínűleg elfogadni.

Megerősíti ezt a tanuvallosások egész sora, valamint Kollár Ilonka és Speizer Etelka székében levő vádlottak felolvasott vallomása. A bizonyítási eljárás kétségtelenül beigazolta, hogy a város kárára, az állami telkintély rovására és az ellátatlanok hátrányára súlyos visszaélések történtek. Valamennyi vádlott megbüntetését kéri.

A közel egy óráig tartó vádbeszéd után megkezdődtek a védőbeszédék.

Elsőnek Piskulics Zvonimir dr. Gönczöl Péter, elsőrendű vádlott védője mondotta el védőbeszédét. A védő szerint a közlekedés magánjellegű, nem hivatalos jellegű vállalkozása volt a városnak és az ott elkövetett visszaélések csakis a város feljlesztése alapján lehetnének üldözhetők. Ezután áttér a Gönczöl terhére rótt vádpontokra és az

Edes pofa, tetszett nekem az a szomorú tekintete. Jó, várjon szombat Délután 3 re Hűvösvölgy végállomás indulás oldal hosszú padon.

Báby.

IV.

A hűvösvölgyi végállomás indulási oldalának terraszán húzódó hosszú padról szombat délután félhétkor egy kövérkés, negyvenes, hervadt arcára egész paradicsom-kertet mázolt nő ugrott föl, rikító vörös dzsömperét egyenesre rántva derekán:

— Csirkefogó pasi, nem jött el... — morogta magában s egy összegyűrt borítékot dobott le háta mögé a padra. Azzal neki az induló villanyosnak és elrobogott.

Ez a dühös elvonulás fölhitva egy valószínűleg hosszú várakozásban elunatkozott elegáns borbéri-ruhás, fehér harisnyás, sárgán szegett fehér cipős, sárga keztyűs fiatalember figyelmét, a mely már zavarossá lankadt volt a hibavaló töprengésben: miért nem jött el levélben megírt találgájára bájos ismeretlenje. A botja végével odakotorta magához az összegyűrt borítékot, szórakozottan kinyitotta, de mikor meglátta rajta saját címét: Gergely Andor igazgató ur, Budapest, Aradi ucca 1... s ugyanazon a borítékon, amelyet a hét elején egy kedves, karcu, magas barna nő mellé dobott le ügyesen a villanyosban — sápasztó butaság döbönt le rá....

— Nem értem, nem értem, sehogy sem értem... — motyogta magában s egy hétig úgy szégyellte magát, mint a kutya.

föl, hogy ezt az egyet meg fogom tanítani! Elhoztam, hogy írj neki egy levelet, amivel nem fog eldicsekedni.

A férj ránézett a megcímzett borítékra:

— Gergely Andor igazgató urnak Budapest, Aradi ucca 1... Jó! Még csak ez hiányzott, hogy borítékokat végy föl, amiket idegen urak szívesek melletted ledobni, — azzal odalökte a borítékot az asztalra, fölugrott a dívánról s elkezdett dühösen fel s alá járni.

A nő el akarta tépni a borítékot. A férfi észrevette és rákiáltott:

— Hozzá ne merj nyulni!

A nő ijedten lapult meg.

A férj vette a kis papírt s tárcájába dugta.

— Én azt gondoltam, meg kell tanítani... Hát nem trunk?

— Nem! — ordította a férfi.

— Ne klabájlj! Mit csinálsz hát?

— Egyelőre undorodom téled!

— De, szívem...

Válaszul csak az ajtó durrant a kimenő férj után.

II.

Hallatlan, milyen könnyelmű ez az asszony, hallatlan — dühöngött magában a férj, akinek haragja aztán lassan-lassan szomorúsággá keseredett. Levágta magát a férfliszobában egy karrösszebe s nézte a levegőt. Így taposva gondolatát sokáig keserűsége mocsárára... Hallatlan! hallatlan!... Egyszer csak elmosolyodott:

— Pényes!...

Majd ő bosszút áll, de nem névtelen levéllel, nem is pofozza meg, erkölcsi pofát, azt igen, azt fog adni.

Fölkelt, ment az előszobába.

Az asszony nyugtalanul nézett ki utána az ebédlőből:

— Hova mégy?

— Ebédre itthon vagyok.

— Hova mégy, szívem?

— Szervusz! — kiáltott vissza az ajtóból a férj, akinek kaján mosolyba görbült a szája.

Az asszony utána szaladt, kinézett ura után a folyosóra, aztán gyáván és tanácstalanul visszahúzódott a lakásba. Egészen kétségbe volt esve...

Istenem! ez az ember most odamegy, inzultálja, párbaj, e miatt a kis megfontolatlanlanság miatt, mostanság, olyan véres kimenetlű minden párbaj, istenem, kétségbe vagyok esve... soha, soha többet nem fogok ilyesmét csinálni, bizonyisten nem... de én azt gondoltam: ezt az egy betyárt megtanítom... hát mért gondoltam?... hát hogy ha az az erősebb és ott megverik abban az idegen lakásban? Istenem! igazán könnyelmű vagyok... soha... istenem...

Rettentő tépelődésben mult el így egy álló óra.

Végre jött a férj.

Az asszony elébe szaladt:

— Szervusz, szívem, mit csináltál veled?

— A borítékkal? — kérdezte kajánul a férj.

— Azzal is! De veled?

— Csak azzal! — mondta öntudatosan a férfi. — Visszavittem oda, ahonnan hoztad: a villanyosra és eljetttem egy nő mellett. Slussz!

II.

Harmadnapra Gergely Andor igazgató ur levelet kapott:

közlekedés. Azonban sokkal kevesebb lokomobil áll rendelkezésre, úgy, hogy a közlekedést csak a legnagyobb nehézségekkel tudjuk lebonyolítani.

A küldöttség azt kérte, hogy a vasut/gazgatóság Becskerek—Pancsevó között még egy személyvonatot állítson be, amely az éjjeli órákban indulna Becskerekre és a reggeli órákban érkezne Beogradba. Mátics osztályfőnök erre vonatkozólag sem tudott határozott ígéretet tenni, de kilátásba helyezte, hogy amint lehetséges lesz, teljesíteni fogják ezt a kérést. Magyarországról most több kijavított mozdonyt várnak. Amint ezek megérkeznek Szubotićára, megindítják az új vonatjáratot.

A küldöttség nem elégedett meg Mátics osztályfőnök válaszával és visszamenve Becskerekre javasolni fogja, hogy egy nagyobb deputációt küldjenek Beogradba, ahol a kereskedelemügyi minisztériumban kérjék a közlekedés megjavítását.

A küldöttség tiszteletére a szubotićai Lloyd egyesület kedden este társasvacsorát rendezett. A küldöttség tagjai szerdán reggel utaztak vissza Becskerekre.

Szombaton lesz az ítélet a kiskunhalasi gyilkosság ügyében

Francia Kiss Mihályt megidéztek a tárgyalásra

Budapestről jelentik: A gyilkossággal és rablással vádolt Tassi Gergely bűnügyében a pestvidéki törvényszéken kedden folytatták a tárgyalást. Első tanuként Hofmeister Mór halgatja ki a haditörvényszék, akit tudvalevően szintén kiraboltak Tassiek. Hofmeister elmondta, hogy a törvény nevében Tassi és társai felölték a Wertheimszekrényét és kivették belőle minden ékszert. Utána felszólították, hogy „Fekete-kéz” jelíggel jelentkezzenek adjon át másnap 14.000 koronát.

Friedmann Adám kiskunhalasi szállodai portás előadta, hogy abból a szalónból, ahol ő alkalmazásban volt, Tassiek a kritikus éjjel eltűntek és véres kézzel jöttek vissza. Alor Sándor azt vallotta, hogy bement az ÉME helyiségébe a gyilkosság napjának délelőttjén. Ott volt Tassi is, aki éppen akkor érkezett meg Kecskemétről. A Kecskemétről érkezett uraknak felajánlotta vendégszobáját, hogy ott szállásolják el magukat. Délután három órakor érkeztek hozzá Tassiek és mingyárt felmutatták neki az órát, a láncot és egyéb értéktárgyakat, amelyeket még aznap délben vettek el Schwarzától.

A bíróság ezután fölolvasta Schwarz fölboncolásáról fölvevett jegyzőkönyvet, Tassi cinkosának, Gajdos Ottó egyéves önkéntes tizedesnek jegyzőkönyvébe foglalt vallomását, valamint Csatári Antal kiskunhalasi rendőr írásfoglalt tanuvallomását. Csatári, aki szintén részt vett a gyilkosságban, vallomásában elmondta, hogy Tassi azt mondta neki, hogy ők tizennégyen a Héjjas-féle külföldi kirendelésből vannak kirendelve Kiskunhalasra, hogy ottan egy kicsit „fölvilágosítsák” az embereket.

A haditörvényszék szerdán Francia-Kiss Mihályt is kihallgatja, akit táviratilag idéztek meg a tárgyalásra. Ugyancsak szerdán hallgatják ki az ügy koronatanuját, Szemes Ernő önkéntes tizedest, aki Tassinak minden bűncselekményében részt vett. Valószínűleg ez a vallomás fogja eldönteni Tassi sorsát.

Ítélet előreláthatólag szombaton délután lesz.

Valutatanc mindenütt

Párisban bezárják az árutőzsdét — Tömeges feljelentések a budapesti tőzsdebizományosok ellen

A francia frank az eheti első tőzsdenapon 24.75 centimesre, újból a líra alá süllyedt és ezt az árfolyamát kedden is megtartotta. A francia kormány már hónapokkal ezelőtt intézkedéseket léptetett életbe a frank védelmére. A valutaesés, a páris azonban tovább tart és hétfőn a párisi rendőrtörőnökség elrendelte, hogy az árutőzsdét további nyitáshoz zárrák be. Ez azonban nem sok reménnyel bíztat abban a tekintetben, hogy sikerül a frank esését meggátolni. Ezért írja Hervé lapjában, a Victoire-ban, hogy Poincaré nem alkalmas többé Franciaország vezetésére. Poincaré másfél éves kormányzása alatt csaknem felért esett a frank — és a Victoire szerint Franciaország sorsán és a francia frank sorsán már csak Clemenceau diktatúrája segíthet.

A magyar korona a 2 centimes körül zürichi jegyzés mellett valójában ennek az árfolyamnak egy harmadára süllyedt. Míg a magyar kormány Zürichben mesterseges eszközökkel, mérhetetlen anyagi áldozatok árán fentartja a 2 centimes kurzust, — addig Bécsben, Berlinben és Prágában, tehát azokon a tőzsdéken, amelyek a magyar korona értékelésében a legmértékadóbbak, 0.60—0.70 centimes zürichi paritásra esett a magyar korona. A budapesti devizaközpont árfolyamait Magyarországon senki sem veszi komolyan. Akkor, amikor a magyar devizaközpont például a dinárt 432—460 koronára értékeli, a magánforgalomban 1100 koronát adnak Budapesten egy dinárért, a bécsi arbitrázs szerint pedig pontosan 1240 magyar koronát ér egy dinár.

A magyar korona haláltáncra a közszükségleti cikkek példátlan drágulásában nyilvánul meg. Kritikus a helyzet az értéktőzsdén is, ahol az árfolyamok rohamosan változnak és a rosszul spekuláló tőzsdebizomá-

nyosok egész sora ellen indul meg a bünygyi eljárás.

Hétfőn Wiesinger Jenő és Glisz Jenő tőzsdebizományosok ellen indított a budapesti rendőrség bünygyi eljárást, akik több, mint kétszázmillió koronával károsították meg üzletfeleiket. Mindkét tőzsdés megszökött Budapestről. Kedden Alpár és Helifer tőzsdebizományosok szöktek meg többszáz milliós sikkasztás után. Ugyancsak kedden Koch Pál huszonhárom éves tőzsdebizományos tőzsdevesztésegei miatt agyonlőtte magát. Marinovich Jenő dr. budapesti rendőrfőkapitány kijelentette, hogy a rendőrségnek a tőzsdeügyek miatt még soha nem volt annyi munkája, mint az elmúlt hetekben. Óránként érkeznek a rendőrségre panaszok, akik milliós veszteségeket jelentenek be. A károsodások közpénzüzletekből származnak, mert a tőzsdebizományosok a fedezetül adott értékpapírokat elsikkasztják.

A dinár, a francia frank és a magyar korona zuhanása idején folytatja előnyomulását, — ami viszont a jugoszláv kereskedelmi életben idéz elő zavarokat. Csodálatosképpen akkor, amikor a dinár külföldi viszonylatban javul, a beltől dön termelt árak, a gabona, liszt, zsír, tojás és egyéb nyerstermények lesznek olcsóbbak. Az importárak, melyekért tíz százalékkal kevesebbet kell ma fizetni, mint egy héttel ezelőtt, változatlanul drágák maradtak. Kedden, a hétfői 7.60 centimes zárlat után 7.35 centimes árfolyamon zárult a dinár, de a kereskedők szerint ez az árfolyam is magas ahhoz, hogy az exportot fenn lehetne tartani. A régi áruk fentartása miatt a szociálpolitikai miniszter az árdrágítási törvény alkalmazásával fenyegeti a kereskedőket, — ezek pedig a dinár javulása miatt a gazdasági élet válságáról panaszkodnak.

Magyarországon törvényesítik a valorizációs valutaszámítást

A magyar jegybank csak valorizációs hiteleket folyósít

Budapestről jelentik: A hétfői minisztertanács határozata értelmében a pénzügyminiszter kedden betérjesztette a nemzetgyűlés elé a pénz valorizációjáról és a korona értékcsökkenésének megállításáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat értelmében az állami jegybank felhatalmazást nyer arra hogy ügyleteit takarékkoronaiban mint számolási értékben köthesse, ilyen értékről szóló váltót leszámitolhasson vagy takarékkorona értékben betéteket, befizetéseket felvegyen. A telekkönyvi bekebelezéseket is lehet a jövőben ilyen valorizált értékben eszközölni.

A törvényjavaslat intézkedik a kényszerkölcsönről is, amennyiben kimondja, hogy a pénzügyminisztert felhatalmazza, hogy a jövedelemadó és vagyonadó alanyait az 1923. évre kivetett jövedelemadó tizenötösörösenek megfelelő összeg állami kölcsönként való fizetésére rendeletileg kötelezhessen és hogy a kölcsön fizetésének módját és a kölcsön feltételeit rendeletileg megállapíthassa.

Az állami jegyintézet a törvényjavaslat hatása alatt a váltóhiteleket már csak valorizált értékben folyósította.

A magyarországi gazdasági életben arra számítanak, hogy a törvény alapján új számítási alap fog kialakulni, még pedig a számítási bázis az arany lesz és a bankvilág véleménye szerint a számlázások mihamar arany koronában fognak történni.

CIRKUSZ

Akár emelkedik a dinár, akár esik, nem lesz olcsóbb semmi

Hogyha a dinár fára mászik, De Radics egyet gurgulázik: Drágulás!

Ha kontremínálták a frankot, Míg a promincli-piac pangott: Drágulás!

Ha a zalc-stangli-piac pangott És ezt eszkomptálják a bankok: Drágulás!

Ha a dinár úgy visszasétál, Hogy ettől összes fülem szétáll: Drágulás!

Fel, fel vigécek!

A csatára!

Hadd dráguljon minden és a Hajcsatt ára.

A vevőnek ő kinjában

Foga csattog,

Fel, fel árák! S ti, kuncsaftok

Pukkadhattok.

Ha Ruhr-kérdésről mi sem hallszik

Ha a nagy álmokönyv nem alszik: Drágulás!

Ha mindenütt tele a raktár,

Ha Macdonald álcokkal traktál: Drágulás!

Ha hétköznap van, vagy vasárnap,

A bankfiuk, ha sztrájkba állnak: Drágulás!

Bécsben hogyha kizárják őket,

Pesten hogyha bezárják őket: Drágulás!

Fel, fel vigécek!

A csatára!

Hadd dráguljon minden és a

Hajcsatt ára.

A vevőnek ő kinjában

Foga csattog.

Fel, fel árák! S ti, kuncsaftok

Pukkadhattok.

Ha kedden stabilak az árák,

Ha a szolgál a tűzre rárák: Drágulás!

Ha a hőmérséklet fagyasztó,

Ha venni akar a fagyasztó: Drágulás!

Hogyha viszont a hó tikkasztó,

Ha nem tud venni a sikkasztó: Drágulás!

Ha nem sült el Pesten egy bomba,

Ha netán visszaköszön Domba: Drágulás!

Fel, fel vigécek!

A csatára!

Hadd dráguljon minden és a Hajcsatt ára.

A vevőnek ő kinjában

Foga csattog.

Fel, fel árák! S ti, kuncsaftok

Pukkadhattok.

Ha a fürdőben nincs zuhany, ha

Már maga Tömb Szifárd is lanyha: Drágulás!

Ha a zürichi kurzus téves,

Ha a nagypapa hetven éves: Drágulás!

Ha látom Asta Nielsent és ő

Méla undorral így szól: Késő! Drágulás!

Ha Teitelbaum, vagy Hamurabbí

Egyet tüszent mint csodarabbi: Drágulás!

Fel, fel vigécek!

A csatára!

Hadd dráguljon minden és a Hajcsatt ára.

A vevőnek ő kinjában

Foga csattog!

Fel, fel árák! S ti, kuncsaftok

Pukkadhattok.

Ha hossz, ha bessz, ha bessz, ha hossz [van,

Esőben, hóban, jóban, rosszban: Drágulás!

Ha a valuták esnek egyre,

Ha a dollár zéróra megy le: Drágulás!

Ha csillag ragyog fent az égen,

Ha tönkre is megy bele cégem: Drágulás!

S ha majd esnek az árák szépen,

Akkor sem lesz azért másképpen: Drágulás!

Fel, fel vigécek!

A csatára,

Hadd dráguljon minden és a Hajcsatt ára.

A vevőnek a kinjában

Foga csattog,

Fel, fel árák! S ti, kuncsaftok

Pukkadhattok.

SKIZ

Hirlapiró és városi tanácsnok sajtópöre

A tábla mindkét felet elítélte

Noviszadi tudósítónk jelenti: Oberknezzevics Száva noviszadi hirlapiró 1919-ben a Sloboda című noviszadi lapba több támadó cikket irt dr. Tapavica György akkori városi tanácsnok, a közéletmegőrzési osztály vezetője ellen, akit visszaélésekkel vádolt meg. Tapavica György a támadó cikkekre egy másik noviszadi lapban sértő hangon válaszolt Oberknezzevics cikkeire s a cikkirót beperelte sajtó útján elkövetett rágalmaszért. Tapavica sértő cikkei miatt a hirlapiró is följelentést tett. A noviszadi törvényszék a tárgyaláson Oberknezzevics harminc napi fogházra ítélte, Tapavicát pedig fölmentette azal az indokolással, hogy a sértő hangú cikkeket jogos fölháborodásában irta. Felebbezés folytán az ügy az ítéltábla elé került, amely kedden tárgyalta le a sajtópört. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Oberknezzevics büntetését 10 napra szállította le és tiznapli fogházra ítélte Tapavicát is.

MÜLABAK
MÜKEZÉK
EGYENESTARTÓK.
SCHÖNBRUNN SUBOTICA
AŠIČEVA ULICA 5. SZÁM. — TELEFON 2-75.

HIREK

•••

— **A novisadi törvényszék új vezetője.** Noviszadról jelentik: A királyi ítélőtábla elnöke a novisadi törvényszék vezetésével dr. *Belajcsics* Vladimir vizsgálóbíróra bízta meg.

— **A lovassági altisztek ünnepe.** Kedden fényes ünnepélyt rendeztek a lovassági altisztek a Hálasi-uti lakotnyában. Délután ünnepi mise volt és kalácsszentelés, amelyet *Szpaszjevic* Luka táborigaznok vezényelt. Délután lovásjátékokat rendeztek és utána megvendégelték a megjelent közönséget.

— **Új jogtudor.** *Perazić* Nikola főispáni titkár kedden sikerrel tette le a jogi szigorlatot a szuboticei jogi fakultáción. Az új jogtudor fia *Perazić* Bozsidar dr., volt montenegrói udvari orvosnak, aki jelenleg a szuboticei törvényszék orvosa.

— **Lemondott a csehszlovák postaügyi miniszter.** (*Szokratávirat.*) Prágából jelentik: Tucni posta- és táviratminiszter egészségi okokra való hivatkozással lemondott állásáról. Massaryk a lemondást elfogadta és a postaminisztérium vezetésével ideiglenesen Farken élmezőnyügyi miniszterre bízta meg. Beavatottak szerint Tucni az ismert szespanama-affér miatt volt kénytelen tárcájától megválni.

— **Peidl elutazott Londonból.** Londonból jelentik: *Peidl* Gyula és *Garami* Ernő hétfőn elutaztak Londonból.

— **Novisad város rendkívüli közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A város szerdára rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen az összedölt pilóta-hid ügyével foglalkoznak. A novisadi révkapitányság már felhatalmazást kapott a kormánytól, hogy azonnal létesíthet kompjáratot Novisad és Pétervárad között.

— **Új járásbíró Szentán.** *Sok* Antal Maribori járásbíró az igazságügyminisztérium a sentai járásbírószághoz nevezte ki.

— **A sentai Francia Klub hangversenye.** Mint már jelentettük, február hó 23-án a sentai Francia Klub nagyszabású hangversenyt rendez, amely alkalommal *Gyorgyevics* Jovan szuboticei törvényszéki bíró felolvasást tart. A hangversenyen a beogradi és novisadi opera legkiválóbb művészei működnek közre. A hangversenyt az *Eugen* szállodában fogják megtartani.

— **Németország és Csehország vámháborúja Görögországgal.** Athénből jelentik: A *Logosz* című lap jelenti, hogy Csehország mindaddig nem hajlandó a visszahívott athéni cseh követ helyébe új követet kinevezni, amíg Görögország vonakodik a Csehországgal kötött kereskedelmi szerződést megújítani. A német kormány közölte a cseh kormánnyal, hogy felmondja a német-görög kereskedelmi szerződést, ha Görögország elutasítja Németországnak azt az álláspontját, amely szerint a két országnak új kereskedelmi szerződést kötnie.

— **Békésen intézték el a Vojnich-affért.** Megírtuk, hogy a *Bethlen-Rakovszky* becsületbírószági tárgyalásból kifolyóan báró *Vojnich* Sándor, a becsületbírószághoz elnöke magyarizációt kért úgróf *Pallavicini* Györgytől és *Beniczky* Ödöntől. *Rakovszky* István volt megbízottaitól. Mint most Budapestről jelentik, az affért békésen intézték el, amelyben *Pallavicini* és *Beniczky* kijelentették, hogy a becsületbírószághoz döntéséről tett nyilatkozatukban nem akarták báró *Vojnich* Sándor személyét sérteni.

— **Csokonai-est.** A szuboticei Népkör, mint már megírtuk, február 24-én, vasárnap a kör helyiségében irodalmi felolvasó estét rendez Csokonai-Vitéz Mihály születésének 10-ik évfordulója alkalmával. Az est műsora a következő: A 150 éves Csokonai. Felolvasás. Tartja: Szántó Róbert evangélikus lelkész. Csokonai-Lavotta: A reményhez. Énekli: Raczko Ilona. Csokonai-versek. Előadja: Fábian Mihály. Lavottaszermelme. Vonósnygyes. Előadják: *Hermann Ottó*, *Neufeld Andor*, *Raczko Gyula*, *Jeszenszky Ernő*. »A Tihanyi Echohoz.« Csokonai-dall. Énekli: a Munkás dalárda.

— **Szerencsétlenség a szuboticei pályaudvaron.** Özv. *Molnár* Bálintné 70 éves szuboticei asszony kedden délután a vasúti tehérpályaudvaron keresztül akart menni a síneken. Nem vette észre, hogy egy mozdony közeledik. A mozdony elütötte az öregasszonyt. A kerek mindkét kezét lemetszték. A szerencsétlenül járt asszonyt súlyos sérülésével a mentők beszállították a kórházba.

— **Szentán drágább lesz a villany.** Szentánról jelentik: A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a villanytelep beadványával, amelyben a villanyáramdíj felemelését kérték. A tanács a kérelmet teljesítette, de kikötötte, hogy az uccákat és tereket a villanytelep jobban világítsa. Együttal ajánlatot tett a város a villanytelepek, hogy hajlandó átvenni az üzemet.

— **Stanics Alexa emlékünnepe.** Noviszadról jelentik: A szerb jótékony egyesület a nemrég elhunyt Stanics Alexa szerb író emlékére ünnepélyt rendez, amelyre a legkiválóbb beogradi írókat is meghívta.

— **Senta város utolsó földjeit is elveszi az agrárreform.** Senta-ról jelentik: A városi gazdasági bizottság kedden rendkívüli ülést hívott egybe, amelyen tiltakoztak az agrárhivatal legújabb intézkedése ellen, amely Senta várostól a még megmaradt 400 hold földet is el akarja venni. Az ülésről tiltakozó táviratot küldtek a szociálpolitikai és az agrárreform minisztériumokhoz.

— **Eljegyzés.** *Bergenthal* Edithet, *Beodra* eljegyezte *Weiller* Ludvig, *Pisarovina*. (Mind a külön értesítés helyett.)

— **Kémkedésért — hét évi fegyház.** Noviszadról jelentik: A novisadi ítélőtábla kedden tárgyalta *Bruder* Márton felebezési ügyét, akit a novisadi törvényszék kémkedésért hét évi fegyházra ítél. Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

— **Terjed az angol kikötőmunkások sztrájkja.** Londonból jelentik: A dokkmunkások sztrájkjához kedden a kikötők villamosági munkásai és gépészei is csatlakoztak. Ma már mindössze csak ötezer dokkmunkás dolgozik, úgy, hogy a kikötőkben a sztrájk miatt a legnagyobb zavar uralkodik. A kormány a sztrájk ügyében ülést tartott, amelyen a szükséges intézkedésekről tárgyaltak. Anglia területén mindössze három hétre való élelmiszer van. Ha nem sikerül rövidesen megegyezni a sztrájkolókkal, komolyabb akadályokba ütközhetik a lakosság élelmezése.

— **A sentai szülők panasza az iskola ellen.** Szentánról jelentik: A sentai szülők azzal a kérelemmel fordultak a városi tanácshoz, hogy tiltsa meg az iskolaigazgatóságnak, hogy az iskola kutjának megjavítására a gyerekek között gyűjtsenek pénzt.

Dr. Zichfalvai-Fekete László, volt novisadéi járásorvos, rendel Szubotícán, *Pašičeva* utca 13 (dr. *Bányai* volt rendelője), a Munkásbiztosító emeletén, d. e. 8—10-ig, d. u. 3—4-ig melibetegeknek. Röntgen — Quarz.

— **Megjelent a Geniusz februári száma.** *Franyó* Zoltán és *Nagy* Dániel irodalmi folyóiratának, a *Geniusz*nak februári száma megjelent gazdag és értékes tartalommal. A revüben, amely bevezetőül az egyik szerkesztő: *Nagy* Dániel írását hozza. *Füst* Milán, *Komlós* Aladár, *Karinty* Frigyes, *Lányi* Menyhért és *Kosztolányi* Dezső szerepelnek verssel és novellával az erdélyi írók mellett, akik közül *Berde* Máriától, *Olasz* Lajostól, *Seresztély* Bélától, *Bartalis* Jánostól, *Papp* Józseftől verseket közöl az *Erdélyi Helikon* cím alatt. A szemle rovatát ismét tájékoztatók és gazdagok. A jugoszláviai magyar írók közül *Dette* János írását »Éjjeli beszélgetés« cím alatt hozza a *Geniusz*, amelyet több képmelléklettel egészít ki.

— **Novisad város vagyona.** Noviszadról jelentik: Az új illetéktörvény értelmében Novisad város tanácsa is felbecsülte a város vagyont, amely után illetéket tartozik fizetni. A becslés szerint Novisad város vagyona huszonhárom millió dinár értékű. A város eddig vagyona után kétezeröttszáz dinár illetéket fizetett. Az új illetéktörvény rendelkezései értelmében most avoelvankétezer dinárt ajánlott föl 1924—1925. évre.

— **A Bárány szálló személyzetének házi bálja.** A Bárány szálloda, étterem és kávéház személyzete február 21-én, csütörtökön este tíz órai kezdettel tartja meg házi bálját, amelyre a Bárány valamennyi vendégét meghívják. A mulatságon *Rácz* Pista zenekara muzsikál.

— **Általánossá vált a bécsi banktisztviselők sztrájkja.** Bécsből jelentik: A bécsi banktisztviselők kizárása miatt kedd reggel óta valamennyi bankintézet üzemel, köztük a *Nacionálbank* is teljesen szünetel. A postatakarékpénztáron kívül Bécsben minden pénzforgalom megszűnt. A sztrájkjal kapcsolatban a bécsi munkások nagygyűlést tartottak, amelyen körülbelül huszezen jelentek meg. A munkások a gyűlésen kimondták, hogy a banktisztviselőkkel szolidaritást vállalnak. A banktisztviselőkkel való megegyezést szombatra várják.

— **A sentai nyugdíjasok ülése.** A sentai nyugdíjas szövetség választmánya február 24-én ülést tart a zsidó hitközségi irodában.

— **A szuboticei ügyvédjelöltek elbáljaja.** Folyó hó 23-án, szombaton este fél 9 órakor tartja a szuboticei ügyvédjelöltek helyi szervezete a Bárány-szálló összes termeiben első elbálját. Ez a bál a szezon legelőkelőbb és legsikerültebb báljának ígérkezik. Szubotica több mint husz női előkelőség vállalta a védnökséget. Szubotica teljes intelligenciája képviselve lesz a bálon. Jegyek kaphatók dr. *Csányi*, *Zaklan* *Blagoie*, *Grabovac*, dr. *Bruder* *Vilmos* és *Brasics* rendezőknek s azonkívül az ügyvédjelöltek szövetség többi tagjánál.

SZINHÁZ

— **Rigoletto.** A novisadi színtársulat operaegyüttese kedden este a *Rigolettót* mutatta be. Olyan teljesítmény az, amit a Szubotícán vendégszereplő színtársulat nyújt hetenkint két opera bemutatásával, hogy nem lehet csodálni, ha az előadásnak vannak fogyatékosai is. Múltánynolmi kell még így is azt a fáradságos munkát, amit est-est után produkálnak a színészek a kevés lehetőséget nyújtó szuboticei színpadon. A keddi előadás is érezhetően voltak ezek az alig leküzdhető akadályok, amelyeket a szereplők elismerésre méltó ambícióval gyűrtek le. *Arhipova* asszony *Gildát* énekelte tisztán csengő hangon. *Baranov* énekelte a címszerepet fölényes énektudással és muzikalitással. *Vrbanjac* friss tenorja ezúttal kissé fá-

radt és fátyolozott volt, kár, hogy ez a tehetséges fiatal énekes annyira igénybe van véve és túleleke a hangját. A kisebb szerepekben *Gorskaja* és *Olivijeri-Ilics* asszony, valamint *Odzsics* és a többiek teljes igyekezettel álltak a siker szolgálatába. *Marzšinec* karmester lendülettel vezette a zenekart, amelyen megérezett ugyan ismét a szükséges próbák hiánya, azonban mégis biztosabb és precízebb volt, mint legutóbb. A színházat az utolsó zugig megtöltötte a közönség, mely tapsokkal méltányolta a színészek kitünő teljesítményét.

TÖZSDE

•••

Novisadai terménytőzsde, február 19. Forgalom normális. Irányzat élénkebb. Buza bácskai 305—31 0dinár, bánáti 300—305 dinár, 67—68 kg.-os tavaszi 300—305 dinár. Zab bácskai 245—250 dinár. Tengeri promt 225—230 dinár, március—áprilisi 235—240 dinár, április—májusi 242—245 dinár. Liszt 0-ás GG. 520—515 dinár, 0-ás G. 505—510 dinár, 2-es 435—440 dinár, 5-ös 385—395 dinár, 6-os 19—300 dinár. Bab fehér 675—680 dinár. Korpa 185—190 dinár.

Beograd, február 19. Zárlat: Bécs 0.1122—0.1125, Bukarest 41.50—41, Geni 13.72—13.68, London 339—338, Milano 3.40—3.39, Newyork 78.50—78, Páris 3.32—3.36, Prága 2.31—2.30, Szófia 62—60.

Zürich, február 19. Zárlat: Newyork 578.25, London 24.80, Páris 24.45, Milano 24.75, Prága 16.70, Budapest 0.019750, Beograd 7.35, Bukarest 3.05, Szófia 4.15, Bécs 0.0081 egynyelcad.

Budapest, február 19. Értéktőzsde. A tőzsdén 35—40 százalékos esések. A nyitás egész sor feiffüggesztést hozott magával. Olyan árfolyamzuhanások voltak, amikre rég nem volt példa a tőzsdén. Tőzsdézárlat (ezer koronában): *Bankok*: Angol-magy. 145, Bosny. agrár 65, Földhitelb. 710, Hazai 300, Szlavon jelz. 62, Lloyd-bank 27, Cseh iparb. 32, Magyar Hitel 830, Jetzalobhitel 140, elszámoló 134, Olaszbank 32, Mercur 33, Osztrák Hitel 258, Keresk. bank 1690. *Takarékpénztárak*: Belvárosi 60, Egyes. főv. 230, Át. takaré 260, Moktár 250, Pesti hazai 5300. *Biztosítók*: I. Magy. Bizt. 10.00, Foncté-re 320. *Malmok*: Back-malom 98, Borsod-miskolci 24.5, Concordia 61, I. bpesti gm. 150, Gizella 70, Hungaria 145, Királymalom 46. *Bányák és téglagyárak*: Beocsini 1280, Borsodi 230, Szentlőrinci 140, Cement 140, Szászvári 480, Koltó 1500, Istvántéga 70, Kőb. gözt. 300, Drasche 360, Magnezit 3600, Aszfalt 100, Ált. kőszénb. 3650, Salgó 825, Újlaki 250, Urikányi 950. *Nyomdák*: Athénacum 285, Franklin 240, Globus 70, Kunossy 31, Pallas 84. *Vasművek és gépgyárak*: Gróf Csáky 29, Gazd. gép 225, Fegyver 1650, Frankl 180, Ganz Dan. 5050, Ganz. vill. 2030, Hofferr 190, Láng 200, Lipták 22, Magyar acél 350, Schlick 126. *Különtétele vállalatok*: Ált. gázlázó 25, Ált. légszusz 1150, Bárdi 17, Baróti 10.05, Bóni 110, Danica 165, Diana 13, Délicukor 670, Czinner 10.5, Égtsz 68, Izzó 820, Horvát cukor 1275, Gyapjumosó 85, Résvényserf. 240, Temesi szesz 170, Fővárosi sör 48, Jata 200, Karton 105, Klein 11, Keleti 50, Klotild 160, Cukor 4200, Östermelő 340, Mezőh. cukor 405, Szikra 105, Temesi sör 190. *Faipari vállalatok*: Mercuria 8, Guttman 11, Hazai fa 230, Honi fa 16, Ofa 760, Nasici 2825, Viktória bút. 11, Zentai 280. *Közlekedési vállalatok*: Közüti 39, Déliavasút 105, MFTB 480, Nova 150, Államvasút 540.

Az utőtőzsdén az árfolyamok emelkedése indult meg, mert azt hiszik, hogy a parlamentben elhangzott néhány nyilatkozatot nem tartják olyannak, hogy a bész megiduljon.

„MARIO LA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTER.

Tisztelettel értesitem a n. é. szállító közönséget, hogy az „Express Tarifni Zavod“ fuvarlevél felülvizsgáló írnda és „Rad“ Agentura kizárólag az én tulajdonomat képezi és cégem nevében Kertész József ur semmilyen üzlet megkötésére és pénz felvételére nincs feljogosítva, miután cégem kötelékéből elbocsájtottam.

1198 Tisztelettel
Dragutin Ivanović

Községi Előjáróság Beodra
354/924.

Árverési hirdetés.

Beodra község, mint erkölcsi testület, 1. év február hó 27-én, délután 2 órakor a község házában nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében elad egy hizott, de köztenyésztesse még alkalmas magyar fajta bikát.

Kelt Beodrán, 1924. év február hó 15-én
1170 Községi Előjáróság

Birtok 500—200 hold terjedelemben

BÉRETRE KERESTETIK

körülbelül 5 évre holt és lehetőleg élő felszereléssel. A felszerelés és a föld szakzerű karbantartásáért gazdasz-szakember felel. — Ajánlatok: „Grund II-707“ jelige alatt az Interreklam R. T. Zagreb, Palmotičeva ul. 18. küldendők. 1179

128°—130°-os

zsirszóda

50 és 100 kg. mennyiségben, vashordóban raktárrunkról azonnali szállításra kapható. Az áru rendelkezésénél teljes kasszával vagy utánvétellel fixetendő.

DINIĆ és TÓTH NOVISAD

Poštanska ulica 7. — Telefon 225.

Háromemeletes ház Beograd központjában eladó.

A ház a vevő tetszése szerint átalakítható. Kedvező fizetési feltételek, két évre. Kérdezősködésekért Aksentijević és Fiksmán hirdetési iroda, Beograd, postafiók 176 továbbít „Sigurna renta“ jelige alatt. 1125

Elsőrendű építőmész

beremendi kőből égetett fehér darabos mész, beočini portland cement, szaraz villázott bükkfaszén nagy mennyiségben jutányos áron

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Csirkepiac (Kisköz) Telefon 551.

Műszaki utazót

Bácska részére keresünk. Ajánlatok „MŰSZAKI“ jeligére a kiadóba kéretnek. 1206

WEISZ JENŐ keféárúgyára

Subotica, Telefonsz. 188.
AJÁNLJA
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEFÉ, ECSET, SÉPRŐ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

Szivógázmotortulajdonosoknak ajánlunk la száraz villázott **FASZENET** legolcsóbb napi ár mellett szükség szerinti szállításra **DANIKA FAIPAR, OSIJEK,** Dosatkina ul. 27. Telefonsz. 404. 812

BLAU és LUKÁCS ELEKTROTECHNIKAI GYÁR BUDAPEST

Vojvodina vezérképviselőt és gyári főlerakat

„**VOLTA**“ műszaki és villamossági r.t. Veliki-Bečkerek.

WEITZENFELD és TÁRSA SUBOTICA (BÁCSKA)

Távíratcim: KENDERIPAR
Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentai put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:
lópokrócot, tűzoltó- és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju-, toll-, komló- és szalmazsákokat, matrac- és roletta-szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat, zsinogot, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

Emmentali sajt

naponta friss tea-vaj eredeti gyári áron kicsinyben is: M. VÁGÓ sajtgyári raktár SUBOTICA, Paja Dobanovačkog ulica 7.

Felhívás! Gazdák érdeke, hogy **MŰTRÁGYA** szükségletüket a Bácskai Mezőgazdák Szövetkezeténél Sombor — vegyék meg, ahol a legolcsóbb áron a legjobb minőségű műtrágyát kapják

Gépészt keresek

március 15-iki beépésre, 60 HP Dieselmotorom kezelésére. Csakis szakemberek pályázatát kérem. Állás próbaidő miatt e öbb is elfogalható.

Árpádfi Endre malomtulajdonos Padej 1171

Garantált csiraképes, keverékmentes, teljesen tiszta vetőbükköpyt

ajánl a legolcsóbb napi ár n. onnali szállításra, zsákkal együtt. 1169

HIRSCHENHAUSER IMRE
gabonakereskedő VELIKAKIKINDA Telefonszám 48.

JUGOSLAVENSKO SIEMENS R. T. BEOGRAD, LJUBLJANA, MARIBOR, SARAJEVO, ZAGREB NOVISAD, TRIFKOVIĆEV TRG. 4.

Dynamógépek, villanymotorok, villamossági berendezési cikkek, kábelok, izzólámpák, meghajtógépek mezőgazdasági célokra, városi és községi kompl. villamospontok tervezése és építése valamint iparüzemek berendezése, telefonkészülékek és vezetékek, mérőműszerek, villanygyógykezelő-készülékek. 1036

HUZALOK
ZSINÓROK, — KÁBELEK — AZ ÖSSZES SZERELÉSI ANYAGOK — IZZÓLÁMPÁK — VILLAMOS FŰTŐTESTEK VASALÓK — CSILLÁROK — VENTILATOROK
Kralja Aleksandra ul. 17
NOVISAD RELAIS NOVISAD
ELEKTROMOSSÁGI GYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KOMPLETT CSENGO- és TELEFONKÉSZÜLÉKEK
ZSEBLÁMPÁK — ÁRAMMÉRŐK — MŰSZEREK — VILLAMOSTELEPEK TERVEZÉSE, ÉPÍTÉSE — MOTOROK, DINAMÓKSZÉNKEFÉK — STB.

Közö február 18-tól
 hétfőtől-
 február 20-ig
 szerdáig

Egy asszony, aki megfelekedett az Istenről

dráma 6 felvonásban,
 Főszereplő: **Geraldine Farrer.**

FOGLALKOZÁS

Allást keres intelligens, fiatal leány, lehetőleg üzletben, ahol teljes ellátást is kaphatna. Cím a kiadóban. 1203

Kisasszonyt keresek hatodik éves fiamhoz, lehetőleg szerb, német vagy francia nyelvtudással, mielőbbi belépésre. Fizetési kénnel, fényképpel ellátott ajánlatok Hirschenhauser Imréhez, V.-Kikindára küldendők. 1168

UTAZÓ

Felső-Alsóbácska és Baranya részére helybéli fűszernagykereskedő cégnél felvétetik.

Részletes ajánlatok a fizetési igények, valamint családi állapot feltüntetésével „Szakember” jellegű alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 1192

Méretképes könyvelőt vagy könyvelőnőt keresek. Gabonaszakmában jártas előnyben. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatot Hirschenhauser Imre, V.-Kikinda címre kérek. 1167

Elsőrendű, szakképzett főmunkást, aki a vám- és kereskedelmi ügyekben teljesen jártas, keres Hajduska-malomban. Bejegyzett. Bujardi 1205

I-a GÉPOLAJ, HENGEROLAJ, KOCSIKENŐCS, PETROLLEUM 985

gyári áron beszerezhető „DANICA” Vegyipari R. T. képviselőjénél

GOMBOS IMRÉ-nél SOMBOR

Állandó gyári lerakat.
 Telefon 186. Telep: Sv. Rokova 21

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Allástkeresők az apróhirdetési díj feletl fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkódokhoz válaszoljuk mellékelendő.

Industrieller Beamter sucht 2-3 stündige Abendbeschäftigung in deutscher, slovenischer, serbo-kroatischer Korrespondenz. — Schriftliche Angebote erbeten unter No 1187 an die Administration. 1187

Füüdömesteri állást keresek április vagy május elsejére. Beszéltek horvát, magyar és német nyelven. Félfüüdömest is értek. Leveleket K. J. 46-a jellegre a kiadóba kérek. 902

Jugoszláv alattvalók ha Budapestre jöttök, minden ingatlanforgalmi és pénzügyi dolgokban forduljatok teljes bizalommal a Magyar Köztisztviselők és Allami Kormányzókat Takarékpénztár Ingatlanforgalmi Osztályához. Osztályvezető: Haszmann István okl. gazda Rákóczi-ut 76. szám. —

Telefon:
 József 135-32.
 József 60-40.

Női irodai munkaerő felvétetik. Humann Mór könyvkereskedésben. Subotica. 1143

Boltiszolga fűszerkereskedés részére felvétetik. — Cím a kiadóban. 1134

VÉTEL-ELADÁS

Vendéglő a főtéren, Suboticián, kávéházal joggal, trafikengedéllyel, boreladás nagyban és kicsinyben stb. eladó teljes berendezéssel és hordókkal. Bővebbet Malusev-iroda. 1215

Több gőz- és motormalomban, főforgalmu tényagarak, sok földbírtok jutányos áron eladó. Leírások ingyen és bérmentve kaphatók. Bönches közvetítőiroda, Bačka-Topola. 1200

Vásárra leszállított árban! Finom női felsők, férfiraglánok, öltönyök, gazdaszabátók, bricseszek, fiu-ruhák, nadrágok és sapkák. Eisler Izsónál, barátok-temploma során.

Borbélyüzlet vásárok, főforgalmu, eladó, esetleg bérbeadó. Azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 1212

Maceszgyárban áthajtott törmelékmezést öt dinárért kapható kilónként. Botičeva ulica 8. 1214

Eladó Magyarországon 12 hold szántóföld, vagy elcserelem Vajvodinában ingatlanért. Institorisz Subotica, Vilsonova ul. 44. 1146

Jegygyűriük
 és menyasszonyi ajándékok a legkisebbban kaphatók

ÁDÁM
 ékszerésznél Subotica Rudics ulica 6.
 Tört aranyért a legtöbbet fizetnek. 9433

Eladó a Sava Tekelije utcán levő Központi Vendéglő betegsége miatt.

Új zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezetű, remek hanggal. Wirth, Arszté Produktiv, Singl, Dör Lira, Leuberger gyártmányok kaphatók. Olesóban, mint bárhol. Részletfizetés is. Kain hangszerezz. városi székház. 7451

Szerbül beszélő segédet

mielőbbi belépésre keres **Mangard Lipót** könyv- és papirkereskedés, V.-Becskek. 1126

Eladó szelvény, pohárszék, szőnyeg, paplan, teljesen új. Plebanijska ulica 39. 1121

Kettő Máv. magánjáró cséplőgarnitúra elfogadható áráért eladó. Wagner Rudolf, Brestovac, Banat. 1117

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek **Johanna** szikvizgyár Subotica. Telefon 532 193

febr. 18-tól
 hétfőtől
 február 20-ig
 szerdáig

Lifka

SZESZÉLYHERCEGNŐ

színház 5 felvonásban
 Főszereplő: **LYA MARA**

6 HP. Hofner és Schranz lánocs magánjáró. 1891-beli, eladó. Schleif István Srebbran, Szenttamás.

Acél magánjáró alkalmasság: 8-10 HP karánhoz való jutányos árban eladó.

Tanoncok és szakmunkások jó fizetéssel felvétetnek. Hamburger gépműhely. Subotica. 1026

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,
 a törvényszéki palota mellett.
 TELEFON SZÁM 329. 700

KÜLÖNFÉLE

Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy női kalapüzletemet kezimunkákkal is berendeztem. Elvállalom egész kelengyék összeállítását a legdiszesebbik. Fűlk, gobéinok, mindenféle kézmunkák kaphatók. A legmodernebb előnyomtam van. Szives pártfogást kér Beer Büzsi, Uri-kaszinó épület. 829

Elveszett kedden elerelt a Leibach-háztól a Közgazdasági Bankig terjedő uton egy fekete selyem-pénztárca 150 dinár tartalommal. megtaláló jutalmat kap. Bővebbet a kiadóban. 1213

Angol kovácsszén, fűtőszén és kokszt a legjutányosabb áron beszerezhető

GOMBOS IMRÉ-nél SOMBOR

Ugyanott Retorta, Mailer és Kanella FASZÉNT kapható nagyban és kicsinyben

Állandó gyári lerakat. 986
 Telefon 186. Telep: Sv. Rokova 21.

Gépészek és cséplőtulajdonosok zsebnaptára ismét megérkezett a Kurir könyvkiadóvállalatnál Suboticiára, ahol 20 dinárért megrendelhető. 1162

Egy főforgalmu kocsmát elszámolásra eladó. Sencsánski put 50. 1202

Elveszett Weisz Cecilia névre kiállított cseléd-könyv. Mestraló adja le a kiadóban. 1201

Nagyítások minden fénykép után szállítanak legolcsóbban V. Lutzer Maribor, Maribor ul 10. 1193

Drogústáknak vagy hásonszakmáknak — ügynőknek — átengedettik kisebb lakás butorral vagy anélkül. Kedvező feltétellel. Jugoszlávia legforgalmasabb városában. Alánlat és bővebbet a kiadóban. 1207

Párisi kalapmodellek megérkeztek Klein Leona divatszalonjához. Lifka-mozi mellett. Ugyanott tanulóléányok felvétetnek. 919

A lokomobilgőzkazánfűtő és gőzgépező. Kazánfűtők, gépkezelők, géptulajdonosok mezőgazdák és vizsgázók részére. 553 kérdés és felelet. 127 ábra. Megrendelhető a Kurir könyvkiadóvállalatnál, Suboticián. 1161

Elcserelem Pécelen, Budapest mellett levő lakóházamat. Jugoszláviában levő ingatlanal. Cím a kiadóban. 1164

Aksentijevic és Fixmann

HIRLAPTERJESZTŐ és HIRDETŐ VÁLLALAT

Skopljanska 18. **BEOGRAD** Skopljanska 18.

Folyószámila a Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.
 Telefonszám: 22-22. Postafiók 176. szám.

Ügyvéd urak!

8 nap leforgása alatt megjelentetjük hivatalos és magán-hirdetéseiket a „**SLUŽBENE NOVINE**” hiv. lapban 50 dinár ellenében.

Levelezés: szerb, horvát, magyar és német nyelven.

Vesznek

rongyot, papirhulladékot, ócskavasat, ócskafémet, csontot, szarvakat, sertéssörtét és minden egyéb hulladékot és ócska anyagot.

Eladok

géptisztító anyagot, makulatúrát, fényező rongyot asztalosok részére, használható vasakat lakatosok és kovácsok részére, olesó lópokrócokat, alkalmas vásári szabóknak vatta helyett, mindennemű új és ócskafémet, stb.

Keresnek

agilis bevásárlókat és szállítókat Suboticián és minden községben

Adolf Kraus stariji Osijek, Županijska ul. 59.

Suboticiai fiók: Paralelna ul. 179.